Nr 208.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående provisoriska pensioneringsbestämmelser i avseende å vissa beställningshavare vid marinen; given Stockholms slott den 15 mars 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 mars 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmberg anför:

Med skrivelse den 22 maj 1925 överlämnade 1921 års pensionskommitté betänkande med förslag till militär tjänstepensionslag. Detta förslag anslöt sig till försvarsväsendets dittillsvarande organisation.

Sedan beslut år 1925 fattats angående omorganisation av försvarsväsendet, uppdrog Kungl. Maj:t den 26 september samma år åt pensionskommittén att verkställa den överarbetning av förslaget till militär tjänstepensionslag, som

med hänsyn, bland annat, till nämnda omorganisation befunnes erforderlig. Med anledning härav avgav pensionskommittén i skrivelse den 11 januari 1926 betänkande med nytt förslag till militär tjänstepensionslag.

Över pensionskommitténs ifrågavarande förslag hava yttranden avgivits av vederbörande myndigheter. Emellertid föreligger frågan om definitiv pensionsreglering för försvarsväsendets personal ännu icke i det skick, att densamma kan upptagas till avgörande.

I skrivelse den 21 september 1928 har *chefen för marinstaben* erinrat, att 1921 års pensionskommitté i sitt förenämnda betänkande den 11 januari 1926 föreslagit pensionsåldrarna för följande genom 1925 års försvarsordning nytillkomna beställningshavare vid marinen sålunda: för förrådsförvaltare 63 år, för flaggkorpraler 50 år och för högbåtsmän 55 år. Enligt nu gällande bestämmelser vore pensionsåldern för flaggunderofficerare — bland vilka förrådsförvaltarna även inginge — fastställd till 55 år, men för flaggkorpraler och högbåtsmän saknades bestämmelser angående pensionsålder. Några till förrådsförvaltare för närvarande förordnade underofficerare, som uppnått 55 års ålder, hade hitintills genom särskilda Kungl. Maj:ts medgivanden tillåtits kvarstå i innehavande beställningar tillsvidare, dock högst intill den 1 juli 1929, och hade motsvarande medgivande jämväl i visst fall lämnats i fråga om högbåtsman, som uppnått för korpral (icke högbåtsman) stadgad avgångsålder. Då det ur tjänstesynpunkt vore nödvändigt, att ifrågavarande pensionsförhållanden ordnades, hemställde chefen för marinstaben, att pensionskommitténs ifrågavarande förslag måtte, åtminstone i vad anginge förrådsförvaltare, flaggkorpraler och högbåtsmän ävensom musikdirektörer, snarast möjligt upptagas till behandling, även om skäl skulle förefinnas att tillsvidare giva en del av de erforderliga bestämmelserna provisorisk karaktär.

Direktionen över flottans pensionskassa, som anmodats att avgiva yttrande över chefens för marinstaben förevarande framställning, har i utlåtande den 14 december 1928 anfört, bland annat, följande.

Kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen (nr 336) stadgade, att beställningshavare, vilka vid avgång ur tjänst vore i åtnjutande av lön enligt avlöningsreglementet för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid armén och marinen den 29 juni 1921 (nr 388), under vissa förutsättningar ägde att uppbära pensionsförbättring med sådana belopp, att summan av pension, fyllnadspension och pensionsförbättring uppginge för den, som vid avgången åtnjutit lön i

2:a lönegraden å löneplanen för officerare till ..... 2,580 kronor
4:e » » » » underofficerare till ..... 2,580 » .

Enligt bestämmelserna i nu gällande den 20 maj 1927 utfärdade avlöningsreglemente för officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare på aktiv stat m. fl. vid försvarsväsendet (nr 170), vilket efterträtt förenämnda avlöningsreglemente av den 29 juni 1921, tillhörde löjtnant, marinintendent av 2:a graden och musikdirektör 2:a lönegraden i löneplanen för office-

rare samt förrådsförvaltare 4:e lönegraden i löneplanen för underofficerare, och tillkomme dem sålunda pension, fyllnadspension och pensionsförbättring med ovan angivna belopp.

I kungörelsen den 18 juni 1926 med vissa bestämmelser i avseende å den militära pensioneringens provisoriska ordnande (nr 253) vore föreskrivet, att vid bestämmande av pension och fyllnadspension för beställningshavare, å vilken avlöningsreglementet den 29 juni 1921 för officerare och underofficerare vid armén och marinen vore tillämpligt, skulle så anses, som om beställningshavaren i sin vid avgången innehavande beställning åtnjutit lön enligt vederbörlig under år 1921 gällande stat. Ehuru visserligen musikdirektör icke funnes upptagen å 1921 års stater, framginge dock vid jämförelse mellan ovan åberopade författningar, att musikdirektör borde åtnjuta i pension och fyllnadspension enahanda belopp, som tillkomme löjtnant och marinintendent av 2:a graden med lön enligt 1921 års stat, eller 1,200 kronor, därav pension 800 kronor och fyllnadspension 400 kronor. Några förrådsförvaltare vid marinen funnes icke heller upptagna i förenämnda 1921 års stater utan hade tillkommit först i och med att den av 1925 års riksdag beslutade nya försvarsorganisationen trätt i kraft. Förvaltare vid arméns intendenturkår, med vilken förrådsförvaltare vid marinen i avlöningshänseende vore jämnställd, erhölle emellertid pension och fyllnadspension med beräkning å lön enligt 1921 års stat, och utgjorde honom tillkommande förmåner av ifrågavarande slag sammanlagt 1,200 kronor. I analogi härmed syntes jämväl för förrådsförvaltare vid marinen pension och fyllnadspension skola utgå med sammanlagt 1,200 kronor, därav pension 800 kronor och fyllnadspension 400 kronor.

Jämlikt stadgande i § 12 mom. 1 av Kungl. Maj:ts förnyade reglemente för flottans pensionskassa den 17 november 1899 (nr 92), sådant sagda moment lydde enligt kungörelsen den 31 oktober 1913 (nr 261), vore till pension ur kassan en var delägare vid avskedstagande berättigad, som stått i tjänst vid flottan i 30 år och uppnått en ålder av 55 år samt i övrigt till kassan erlagt stadgad pensionsavgift. I § 13 mom. 1 av samma reglemente stadgades, att fyllnadspension utginge endast till delägare, som vore berättigad till pension ur kassan och vid avskedstagandet uppnått en levnadsålder: flaggman samt fält- och regementsläkare av 65, kommendör och överdirektör vid mariningenjörstaten av 60 samt alla övriga av 55 år.

Härav framginge, att jämväl musikdirektör och förrådsförvaltare vid marinen kunde tillerkännas pension och fyllnadspension vid uppnådda 55 levnads- och 30 tjänstår. Ett villkor härför vore dock, att vederbörande jämlikt stadgande i § 2 av meranämnda reglemente vunnit delägarrätt i flottans pensionskassa.

I sitt den 11 januari 1926 avgivna betänkande med nytt förslag till militär tjänstepensionslag hade 1921 års pensionskommitté föreslagit pensionsåldern för musikdirektör till 60 och för förrådsförvaltare till 63 år. Mot detta förslag vore från direktionens sida intet att erinra, och hade, enligt vad direktionen försport, från militärt håll starka önskemål uttalats rörande högre pensionsålder än 55 år för sistnämnda befattningshavare.

I likhet med chefen för marinstaben funne direktionen det vara erforderligt, att, intill dess föreliggande förslag om militär tjänstepensionslag blivit slutligt prövat, frågan om pensionsålder för musikdirektör och förrådsförvaltare vunne åtminstone provisorisk lösning, och syntes detta, särskilt vad beträffade förrådsförvaltare, vara nödvändigt i betraktande av att — såsom ock marinstabschefen framhållit — några till förrådsförvaltare för närvarande förordnade underofficerare, som uppnått 55 års ålder, genom särskilda medgivanden tillåtits kvarstå i innehavande befattningar tillsvidare, dock högst intill den 1 juli 1929.

Direktionen ville i detta sammanhang framhålla, att förrådsförvaltarna vid kustartilleriet erhållit fullmakter, under det att förvaltarna vid flottan erhållit förordnanden å innehavande förvaltarbeställningar. I dessa förordnanden hade, jämlikt Kungl. Maj:ts brev till marinförvaltningen den 1 april 1927, intagits bland annat den bestämmelsen, att beställningshavare skulle under tiden för förordnandet åtnjuta den lön och de övriga förmåner, som vore förenade med den beställning, förordnandet avsåge, dock med avdrag å lönen av belopp, motsvarande pensionsavgiften å dylik beställning, eller, där vederbörande hade att erlägga pensionsavgift å av honom innehavd ordinarie beställning, skillnaden mellan nämnda pensionsavgifter. I följd härav uppbure visserligen de flaggunderofficerare vid flottan, som förordnats till förrådsförvaltare, under detta sitt förordnande lön enligt 4:e lönegraden å gällande löneplan för underofficerare, men då de icke erhållit fullmakt å förrådsförvaltarbeställning och till flottans pensionskassa erlade endast den pensionsavgift, som jämlikt kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 253) vore stadgad för den, vilken åtnjöte lön enligt 3:e lönegraden å löneplanen för underofficerare, vore de följaktligen icke berättigade till förrådsförvaltares pensionsförmåner utan — för så vitt de uppfyllt för pensions erhållande i övrigt föreskrivna villkor — endast till de pensionsförmåner, som på grund av stadgande i kungörelsen den 15 juni 1922 med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavare vid armén och marinen (nr 336) utginge till den, som vid avgång ur tjänst åtnjöte lön i sistnämnda lönegrad, d. v. s. flaggunderofficer. Dessa pensionsförmåner utgjorde sammanlagt 2,250 kronor för år. Till dessa liksom till ovan angivna pensionsförmåner för musikdirektör och förrådsförvaltare komme pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer (nr 280).

Direktionen funne för sin del, att frågan om musikdirektörs och förrådsförvaltares pensionsålder lämpligen borde lösas på så sätt, att Kungl. Maj:t genom särskild kungörelse förordnade, att fyllnadspension skulle tillsvidare utgå till musikdirektör och förrådsförvaltare vid marinen, såvida de vore berättigade till pension ur flottans pensionskassa och uppnått: musikdirektör 60 och förrådsförvaltare 63 levnadsår.

Direktionen ville vidare bringa i erinran, att direktionen i skrivelse den 14 mars 1928, på grund av remiss den 5 samma månad å en av Svenska underofficersförbundet gjord framställning rörande förrådsförvaltares pensionsförhållanden, av i skrivelsen anförda skäl hemställt om framställning till riksdagen därom, *att* förrådsförvaltare vid marinen, som uppbure lön i 4:e lönegraden å gällande löneplan för underofficerare, skulle, oavsett att han endast erhållit förordnande på innehavande beställning, erlägga för sagda lönegrad stadgad pensionsavgift och, för så vitt han i övrigt uppfyllde föreskrivna villkor för erhållande av pension, vara i pensionshänseende likställd med förvaltare, som erhållit fullmakt å beställningen, samt *att* för beställningshavare, vilka redan förordnats till förrådsförvaltare, det å lönen gjorda avdrag, som motsvarade skillnaden mellan pensionsavgift för den beställning förordnandet avsåge och pensionsavgiften för av honom innehavd ordinarie beställning, skulle av statsverkets medel utanordnas och inbetalas till flottans pensionskassas pensionsfond.

Dessa hemställanden finge direktionen härmed förnya.

Vidkommande flaggkorpralers och högbåtsmäns pensionsförhållanden ville direktionen framhålla, att, enligt vid Kungl. Maj:ts den 20 februari 1925 till riksdagen avlåtna proposition (nr 50) angående försvarsväsendets ordnande fogat utdrag ur statsrådsprotokoll, chefen för försvarsdepartementet i fråga om flaggkorpralers och högbåtsmäns pensionering yttrat, att en nödvändig förut-

sättning för organisationen torde vara, att flaggkorpralernas möjlighet att grundlägga pensions- och gratialrätt ordnades på ett för dem tillfredsställande sätt, varför denna fråga borde göras till föremål för särskild utredning, ävensom att korpral (högbåtsman), vilken erhölle tillstånd att kvarstå i tjänst efter fyllda 30 år, borde samtidigt bliva delägare i flottans pensionskassa med skyldighet att erlägga pensions- och gratialavgifter. Storleken av pension och gratial borde bestämmas i förhållande till vederbörandes löneförmåner efter samma grunder som för annan marinen tillhörande personal.

Något statsmakternas beslut i fråga om pensioneringen av ifrågavarande beställningshavare i av departementschefen antydd riktning förelåge ännu icke, ej heller hade, direktionen veterligen, någon utredning därom förebragts i annan mån, än att 1921 års pensionskommitté i den vid kommitténs betänkande den 11 januari 1926 fogade pensionstjänsteförteckningen under huvudrubriken »Marinen» infört en underrubrik »Manskap» samt därunder upptagit flaggkorpral med ett tjänstepensionsunderlag av 1,776 kronor, pensionsavgift 54 kronor, pensionsålder 50 år och pensionsberättigande tjänstetid 30 år samt högbåtsman med ett tjänstepensionsunderlag av 1,704 kronor, pensionsavgift 51 kronor, pensionsålder 55 år och pensionsberättigande tjänstetid 35 år (sid. 46 i betänkandet). Den väg, varpå kommittén kommit till nyssnämnda siffror rörande storleken av nu ifrågavarande beställningshavares respektive tjänstepensionsunderlag, framginge av kommitténs motivering å sid. 21—22 i betänkandet. Pensionskommittén hade sålunda förutsatt, att å flaggkorpral och högbåtsman skulle tillämpas bestämmelserna i den av kommittén föreslagna militära tjänstepensionslagen, vilket lagförslag dock ännu icke varit föremål för statsmakternas beslut. Intill dess ett sådant beslut förelåge, stode vid förefallande behov av pensionering utav flaggkorpral och högbåtsman allenast till buds nu gällande bestämmelser för pensionering av marinens gemenskap, i den mån de vore å dessa beställningshavare tillämpliga.

Pensionsförhållandena för dem av marinens gemenskap (utom daglönare), vilka vore berättigade till pension på grund av ålder och tjänstetid, reglerades genom bestämmelserna i reglementet för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap den 31 oktober 1879 (nr 63), kungörelsen den 13 augusti 1909 angående förhöjning i pensioner, som från flottans pensionskassa utginge till avskedat manskap (nr 109), kungl. brevet den 18 september 1918 angående vissa utgifter under riksstatens tionde huvudtitel i vad sjöförsvaret anginge, kungörelsen den 15 juni 1922 angående pensionstillägg åt vissa f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer (nr 360) samt kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer (nr 280).

Enligt 1879 års pensionsreglemente vore medlem av sjömanskåren, som avskedats med vitsord att hava sig redligt och väl skickat samt vid avskedet uppnått 50 levnadsår och minst 20 tjänstår från 20 års ålder, berättigad till pension till belopp, som bestämdes med hänsyn till antalet tjänstår och innehavd tjänstegrad;

enligt kungörelsen den 13 augusti 1909 skulle pension till belopp ej överstigande 180 kronor till sådan avskedad gemenskap, varom här vore fråga, och som uppnått 50 levnadsår, höjas med 25 kronor årligen, dock finge tillägget och pensionen tillhopa icke överstiga 200 kronor;

enligt kungl. brevet den 18 september 1918 tillkomme avskedad gemenskap, som tjänat staten i minst 20 år och innehade en levnadsålder av 50 år, tilläggspension med sådant belopp, att den honom enligt 1879 års pensionsreglemente samt kungörelsen den 13 augusti 1909 tillkommande pension uppginge till vad som med tillämpning av i statsrådsprotokollet angivna, i propositionen nr 268 till 1917 års riksdag föreslagna pensioneringsgrunder skulle hava tillkommit honom i pension;

enligt kungörelserna den 15 juni 1922 och den 18 juni 1925 tillkomme ifrågavarande gemenskap pensionstillägg och pensionsförhöjning med belopp, beräknade i enlighet med i nämnda kungörelser närmare angivna grunder.

Av Kungl. Maj:t i nyssnämnda proposition nr 268 till 1917 års riksdag föreslagna pensioneringsgrunder för marinens stammanskap vore i huvudsak följande:

1. För rätt till pension erfordrades att hava tjänat staten under minst 20 år och uppnått en levnadsålder av 50 år.

2. Pensionsbeloppet utgjorde vid en tjänstetid av 20 år för manskap i första lönegraden 500 kronor, för manskap i andra lönegraden 400 kronor och för manskap i tredje lönegraden 350 kronor. För varje fullt tjänstår utöver 20 höjdes pensionsbeloppet för manskap i första lönegraden med 20 kronor, i andra lönegraden med 15 kronor och i tredje lönegraden med 10 kronor, dock skulle högsta pensionsbeloppet utgöra för manskap i respektive lönegrader 700 kronor, 550 kronor och 450 kronor.

3. Manskap, som icke i fulla två år åtnjutit avlöning i den lönegrad, som vid avskedet innehades, erhölle den pension, som tillkomme manskap i närmast lägre lönegrad.

Enligt avlöningsreglementet för fast anställt manskap vid armén och marinen den 29 juni 1921 (nr 389) samt avlöningsreglementet för fast anställt manskap vid försvarsväsendet den 11 maj 1928 (nr 128), vilket från och med den 1 juli 1928 trätt i stället för nyssnämnda avlöningsreglemente, vore ordningsföljden lönegraderna emellan numera omkastad, så att den tredje utgjorde högsta och den första lägsta lönegraden.

Direktionen finge emellertid härvid erinra om, att sistnämnda lönegrader ej vore avsedda för samma beställningar som de lönegrader, för vilka enligt det ovan åberopade brevet den 18 september 1918 fastställts vissa pensionsbelopp. Nuvarande andra lönegraden vore nämligen avsedd för korpraler och jämlikt punkt 4 i övergångsbestämmelserna av nyss omnämnda manskapsavlöningsreglemente (nr 389/1921) även för beställningshavare i förutvarande första lönegraden, alltså bland andra underofficerskorpraler, samt omfattade sålunda i huvudsak både den första och den andra av de äldre lönegraderna, under det att i nuvarande första lönegraden, omfattande meniga, inginge den gamla tredje lönegraden. Till nuvarande tredje lönegraden (flaggkorpral) funnes ingen full motsvarighet i det äldre lönesystemet för manskap vid marinen, liksom ej heller i grundbestämmelserna för nuvarande manskapspensionering, 1879 års pensionsreglemente, funnes upptagen någon beställning, som fullt motsvarade flaggkorpral.

En sammanfattning av det ovan sagda gåve alltså vid handen, att flaggkorpral (med lön på stat såsom sådan) icke kunde tilläggas pension enligt nu gällande bestämmelser för pensionering av marinens manskap, för så vitt han icke betraktades motsvara underofficerskorpral. Till högbåtsman förordnad korpral kunde däremot med stöd av samma bestämmelser pensioneras såsom korpral.

Därest flaggkorpral i pensionshänseende kunde anses likställd med underofficerskorpral och efter uppnådda 50 levnads- och 30 tjänstår i övrigt uppfyllt föreskrivna villkor för pensions erhållande, skulle hans pensionsförmåner utgöra:

pension i 3:e klass enligt 1879 års pensionsreglemente	kronor	180: —
förhöjning i pension enligt kungörelsen den 13 augusti 1909	»	20: —
tilläggspension enligt kungl. brevet den 18 september 1918 ..	»	500: —
pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922	»	180: —
pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925	»	236: —
	Kronor	1,116: —

Pensionsförmånerna för en till högbåtsman förordnad korpral, som uppnått 50 levnadsår och tjänat 30 år samt i övrigt uppfyllt föreskrivna villkor för pensions erhållande, utgjorde:

pension i 3:e klass enligt 1879 års pensionsreglemente	kronor	120: —
förhöjning i pension enligt kungörelsen den 13 augusti 1909	»	25: —
tilläggspension enligt kungl. brevet den 18 september 1918 ..	»	555: —
pensionstillägg enligt kungörelsen den 15 juni 1922	»	180: —
pensionsförhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925	»	236: —
	Kronor	1,116: —

I sitt betänkande den 11 januari 1926 med nytt förslag till militär tjänstepensionslag hade 1921 års pensionskommitté, efter förslag av chefen för marinstaben, upptagit pensionsåldern för flaggkorpral till 50 år och för högbåtsman till 55 år, varjämte pensionsbeloppen för samma beställningshavare satts till 1,776 kronor, respektive 1,704 kronor.

Direktionen hade visserligen bemärkt, att flaggkorpraler och högbåtsmän erhållit ökade avlöningsförmåner, sedan pensionskommittén avgivit sitt förslag, men ansåge direktionen detta förhållande icke utgöra anledning att nu föreslå ändring i de av kommittén föreslagna pensionsbeloppen.

I likhet med chefen för marinstaben funne direktionen högeligen önskligt, att, i avvaktan på slutlig prövning av föreliggande förslag till militär tjänstepensionslag, flaggkorprals och högbåtsmans pensionsförhållanden provisoriskt ordnades, och syntes detta lämpligen kunna ske på så sätt, att i särskild kungörelse förordnades,

att flaggkorpral vid marinen skulle i pensionshänseende anses likställd med underofficerskorpral,

att pensionsåldern för högbåtsman vid marinen skulle vara 55 år, samt

att i tabell B vid kungörelsen den 18 juni 1925 med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer (nr 280) skulle såsom särskilt underlag införas, för flaggkorpral 1,776 kronor och för högbåtsman 1,704 kronor.

Enär två högbåtsmän tilldelats pension från och med den 1 november 1927, torde införandet av ovannämnda underlag i sagda tabell böra givas retroaktiv verkan från och med sistnämnda dag. För flaggkorpral erfordrades ingen särskild bestämmelse angående pensionsåldern, enär densamma för honom, om han i pensionshänseende ansåges likställd med underofficerskorpral, enligt gällande bestämmelser bleve 50 år.

Därest flaggkorprals och högbåtsmans pensionsförhållanden ordnades på angivet sätt, skulle pensionsförhöjningen enligt sist åberopade kungörelse, vid en levnadsålder av respektive 50 och 55 år, utgå med, för flaggkorpral 524 kronor och för högbåtsman 488 kronor, och sammanlagda pensionsförmånerna utgöra för flaggkorpral 1,404 kronor och för högbåtsman 1,368 kronor.

Statskontoret har den 7 februari 1929 avgivit utlåtande i ärendet samt därvid erinrat, att Kungl. Maj:t genom brev den 1 april 1927 föreskrivit, att förrådsförvaltarbeställningarna vid flottan tillsvidare endast skulle besättas medelst förordnanden. Anledningen härtill syntes — att döma av handlingarna till berörda kungl. brev — närmast hava varit den pågående utredningen rörande omorganisation av flottans varv. Det vore icke ovanligt, att Kungl. Maj:t, i avvaktan på lösning av ett spörsmål rörande omorganisation av en gren av statsförvaltningen, lämnade dylik föreskrift, men, såvitt statskontoret hade sig bekant, hade därvid aldrig medgivits någon rätt för dem, vilka i sammanhang

med en dylik omorganisation förordnades uppehålla vakantsatta tjänster, att i avseende å pension jämställas med ordinarie innehavare av motsvarande tjänster. Det syntes statskontoret icke vara skäl att beträffande förrådsförvaltare göra ett undantag från hittills i nu ifrågavarande avseende tillämpade principer. Statskontoret ansåge sig på grund härav böra hemställa, att direktionens över flottans pensionskassa förevarande förslag, i vad det avsåge förrådsförvaltare, icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Vad direktionen i övrigt föreslagit föranledde icke någon statskontorets erinran.

Departementschefen.

Såsom redan inledningsvis nämnts, kan frågan om en allmän omreglering av det militära pensioneringssystemet ännu icke upptagas till avgörande. I avvaktan på en slutlig prövning av hela denna fråga synas mig allenast sådana ändringar i de nu gällande pensioneringsbestämmelserna böra vidtagas, vilka icke utan verklig olägenhet kunna anstå.

Vad då först angår förslaget om ändring av pensionsåldern för musikdirektörer vid marinen, torde något ståndpunktstagande till detta förslag icke för närvarande vara av behovet påkallat.

Annorlunda ställer det sig med spörsmålet om förrådsförvaltarnas vid marinen avgångsålder. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, hava några av de såsom förrådsförvaltare förordnade underofficerarna vid flottan redan överskridit den för dem nu gällande pensionsåldern av 55 år men genom särskilda medgivanden av Kungl. Maj:t tillåtits kvarstå i sina beställningar. I yttrande till 1921 års pensionskommitté föreslog chefen för marinstaben, att pensionsåldern för förrådsförvaltare skulle bestämmas till 60 år. Pensionskommittén ansåg emellertid, att en höjning av pensionsåldern för ifrågavarande beställningshavare till 63 år borde kunna ske. Marinförvaltningen har i yttrande över pensionskommitténs betänkande anslutit sig till kommitténs mening. Även jag finner övervägande skäl tala för en pensionsålder av 63 år.

Direktionen över flottans pensionskassa har ifrågasatt, att de underofficerare, som jämlikt kungl. brev den 1 april 1927 förordnats att uppehålla förrådsförvaltartjänster vid flottan, skulle i avseende å pension jämställas med ordinarie innehavare av motsvarande tjänster. I likhet med statskontoret anser jag mig icke kunna biträda detta förslag. Emellertid är att märka, att förrådsförvaltarbeställningarna vid kustartilleriet, i motsats till vad fallet är vid flottan, redan tillsatts med ordinarie innehavare. Med hänsyn härtill och då det vidare synes mig böra tagas i övervägande, huruvida icke jämväl flottans förrådsförvaltarbeställningar böra tillsättas medelst fullmakt, anser jag, att frågan om pensionsålder för ordinarie innehavare av förrådsförvaltarbeställning vid marinen nu bör provisoriskt regleras; och torde detta lämpligen böra ske genom utfärdande av en bestämmelse därom, att förrådsförvaltare, som är berättigad till pension ur flottans pensionskassa, äger att efter erhållet avsked undfå fyllnadspension, därest han vid avskedstagandet uppnått en levnadsålder av 63 år.

Vidkommande härefter flaggkorpraler och högbåtsmän, anser jag i likhet med myndigheterna, att en provisorisk reglering av pensionsförhållandena för

dessa grupper av beställningshavare nu bör komma till stånd. Direktionen över flottans pensionskassa har i sådant avseende hemställt om meddelande av föreskrifter, dels att flaggkorpral skall i pensionshänseende anses likställd med underofficerskorpral — varav följer, att pensionsåldern fastställes till 50 år — dels ock att pensionsåldern för högbåtsman skall vara 55 år. Vad sålunda föreslagits finner jag mig böra tillstyrka. Direktionen föreslår vidare, att i tabell B vid kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer måtte såsom särskilt underlag införas för flaggkorpral 1,776 kronor och för högbåtsman 1,704 kronor, varigenom sammanlagda pensionsförmånerna för ifrågavarande beställningshavare skulle komma att utgöra 1,404 kronor, respektive 1,368 kronor. Gentemot direktionens förslag i denna del har jag allenast i så måtto funnit anledning till erinran, att den avsedda föreskriften icke synes böra erhålla formen av en ändring i den vid nyssnämnda kungörelse fogade tabell B, utan i stället bör meddelas såsom en fristående författningsbestämmelse.

Det av direktionen framställda förslaget om retroaktiv tillämpning av här avsedda bestämmelse från och med den 1 november 1927 i avseende å tvenne högbåtsmän, som vid nämnda tidpunkt erhållit avsked med pension såsom korpraler, anser jag mig icke kunna biträda.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta, att i avbidan på en allmän omreglering av det militära pensionsväsendet skall från och med den 1 juli 1929 gälla:

a) att förrådsförvaltare vid marinen, som är berättigad till pension ur flottans pensionskassa, skall äga att efter erhållet avsked undfå fyllnadspension, därest han vid avskedstagandet uppnått en levnadsålder av 63 år;

b) att flaggkorpral vid marinen skall i pensionshänseende anses likställd med underofficerskorpral, dock med iakttagande av vad här nedan under d) sägs;

c) att pensionsåldern för högbåtsman vid marinen skall vara 55 år; samt

d) att vid bestämmande av pensionsförhöjning enligt § 4 i kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 280) med bestämmelser om ny pension för vissa pensionerade f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer skall såsom särskilt underlag gälla för flaggkorpral 1,776 kronor och för högbåtsman 1,704 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Alf Ewerlöf.